

ČESKÉ LUHY A HÁJE

ZLATÝ SLAVÍK

Když v roce 1982 vyhrál Zlatého slavíka **Miroslav Žbirka**, a porazil tak po čtrnácti letech Karla Gotta, byla to nevídaná věc. Žbirka ale měl v té době už za sebou dlouholeté působení v legendární slovenské formaci Modus, na kontě desky, hity (*Atlantida* a *Biely kvet*) a vlastní kapelu Limit. Milovník Beatles se dočkal jednoho z největších okamžiků ve svém životě, když do České republiky přijel koncertovat Paul McCartney. Hovořil s ním samozřejmě i Václav Havel, který si zpravidla nenechal mimořádné rockové příležitosti uniknout.

„Paule, proč jsi přijel až teď? Mick tady byl hned, jak padl komunismus,“ říkal Havel McCartneymu. „Mick je Mick a Paul je Paul. A Mick má asi víc času, pane prezidente,“ odvětila legenda světového bigbítu. „Hm, no to nevím. Ale někoho ti představím,“ řekl Havel a nechal zavolat Žbirku. Roztřesený brýlatý zpěvák z Blavy dorazil a trochu se obával, o čem má vlastně s Maccou mluvit. „Co mu mám říct? Že se mu to *Yesterday* povedlo? Panebože!“ líčil později. Nakonec si ale padli do noty a Paul Mirovi zahrál tehdy ještě neuvedenou píseň *Follow me* a ptal se ho, co na ni říká. „Byl to sen, samozřejmě že jsem mu ji pochválil,“ popisoval Žbirka.

Miroslav Žbirka

Paul McCartney

CO SE U NÁS NEJVÍCE POSLOUCHALO

Kamarádi – Elán

Bílá Jawa 250 – Věra Špinarová, Ivo Pavlík

Diana – Stanislav Hložek, Petr Kotvald

Biely kvet – Miroslav Žbirka

Panenko – Robert Křesťan

Mimořádná linka (Praha–Tokio) – Hana Zagorová

Já už jdu – František Ringo Čech

Holky z naší školky – Stanislav Hložek

Eldorado – Waldemar Matuška

Balada o zemi – Ota Petřina

Dívka, která spí jen tak – Marie Rottrová

Nápad – Hana Zagorová

Slnečný kalendár – Marika Gombitová

Dívka na inzerát – Michal David

Okno mé lásky – Petr Janda

Hvězdičko blýskavá – Petr Novák

Copánky – Jana Kratochvílová

Jana Kratochvílová

Waldemar Matuška

Věra Špinarová

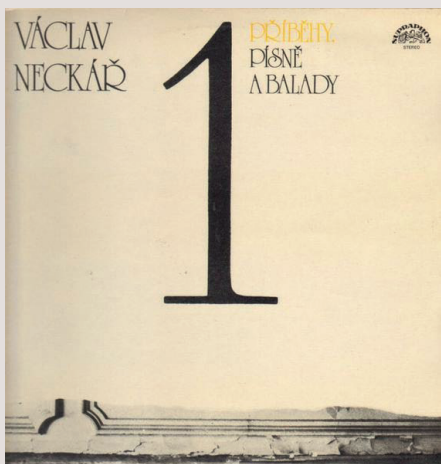
Marie Rottrová

Michal David

CO VYCHÁZELO NA DESKÁCH

Václav Neckář – Příběhy, písně a balady

V polovině března 1982 začíná Václav Neckář nahrávat ve studiu Mozarteum trilogii *Příběhy, písně a balady*, která u nás představovala v osmdesátých letech nejrozsáhlejší nahrávací projekt. Alba patřila k nejprodávanějším titulům osmdesátých let. První díl si rozdělili autor hudby a veškerých aranžmá Ota Petřina a textař Ladislav Kantor, obsahuje např. klenot *Všechno je jenom jednou*.

Singl Pražského výběru

Ve Studiu A Čs. rozhlasu vznikl 24. května 1982 singl *Já se mám, že je Olda přítel můj / Komu se nelení – tomu se ženění*. SP deska se v roce 1982 stala začátkem slávy i problémů skupiny Pražský výběr. Punkově energické hity podpořené extravagantním ztvárněním v pořadu TKM v Československé televizi poplašily bdělou komunistickou cenzuru natolik, že další reprízy se nekonaly a již natočené album *Straka v hrsti*

si počkalo na oficiální vydání v Pantonu celých šest let.

NEMŮŽEME NIC DĚLAT

Těšili jsme se. Měl přijet Pražský výběr, což byl naprosto nový fenomén, kapela, která hrála novou vlnu, která tehdy frčela. Kocáb, Pavlíček, Čok, Hrubeš byli na nahrávkách skvělí, dokonce se jednou probleskli i na druhém programu televize. Nahrávky z koncertů začaly okamžitě kolovat na kazetách, z některých už nebylo díky osmé kopii slyšet skoro nic. Shromáždili jsme se v kulturním domě v Ostravě-Hrabůvce, bylo nás několik set. Tlačili jsme se, ale jinak bylo čekání v pohodě. Až na to, že nás prostě nepustili do sálu. Někdo začal křičet: „Výběr, Výběr, pusťte nás dovnitř.“ Ostatní se přidali. Deset minut, dvacet minut. Pak sešel po schodech z prvního patra Michael Kocáb a zastavil se, aby ho všichni viděli. Řev ustal. „Říkali, že nám nedovolí hrát. Nemůžeme nic dělat,“ řekl. Nastal další a mnohem hlasitější řev. Kocáb pokrčil rameny a nabádal ke klidu. „Ještě to zkusíme,“ zakřičel do davu a odešel. Asi po patnáctiminutovém čekání najednou zátarasy povolily a my mohli do sálu. Kolkolem dlouhovlasé máničky, ale i první vyčesaná číra. A po stranách takoví divní postarší pánové v sakách nebo svetrech. Tajní. Koncert byl úžasný, i když Kocáb ani ostatní moc nemluvili, bylo jasné proč. Pro některé z nás to byla předehra k dramatu, jehož první část skončila v listopadu 1989 a druhá v říjnu 2021 – když se komunisté konečně nedostali do parlamentu.

Ze vzpomínek autora

Michael Kocáb

Pražský výběr

FESTIVAL PORTA

V létě 1982 Supraphon nahrává v Plzni na festivalu trampské, folk a country písňě Porta kompilační LP desku, kterou se i v následujících ročnících snaží vydat do 24 hodin tak, aby se mohla ještě na festivalu prodávat. Pro některé ročníky Porty se LP deska předtočila, jindy se výroba LP podařila v rámci několika dnů. Soutěž festivalu Porta dávala příležitost především začínajícím zpěvákům a skupinám. V průběhu několika desetiletí tímto kultovním festivalem prošla celá řada dnes známých hudebních skupin a osobností české folk & country scény.

KDE NIC, TU NIC, PRÁCE ŽÁDNÁ

V osmdesátých letech jsem potkával zajímavé figury, které evidentně nepracovaly, nedělaly skutečně nic. Prostě je jakákoli práce v socialistických poměrech nebavila. Na přetvářku tihle lidé neměli a okrádat a šidit nikoho nechtěli. Tak to zkusili a některým to nejspíš dost dlouho procházelo. Jedním z nich byl chlapík s bulharským jménem, kterého bylo vidět každé dopoledne v restauracích nižších kategorií. Hrál tam na kytaru, pil pivo a bylo mu a chásce kolem něj docela veselo. Měl vždycky nějaké peníze a nic nebylo problémem. Slyšel jsem o něm, že se upsal Státní bezpečnosti, ale krk za to nedám, proto ho nejmenuju.

Koncem sedmdesátých let se ale StB skutečně upsal Pepa Štrajchl, bluesman, objevitel Jaromíra Nohavici a celkem fajn chlapík. Seznámil jsem se s ním v Bzenecké vinárně, kam se uchyloval dost často. V osmdesátkách tam snad býval denně, občas něco zahrál na kytaru a působil spíš zapšklým dojmem. Později jsem ho potkal jako rekvizitáře v Československé televizi Ostrava. Dokonce jsem bydlel v jeho bytě na Matrosovoově ulici a odstěhoval mě tam za desetikorunu taky estébák (jak se později ukázalo). Do jaké míry to bylo spojeno, nevím, stejně jako to, jestli Štrajchl někomu vědomě ublížil.

Nepředpokládám to, a jak vím, on toho úpisu do konce života hořce litoval a bral to jako selhání.

Ve zmíněné Bzenecké vinárně jsme se na čepičku a česnečku scházeli po zavíracích hodinách jiných hospod. Tam měli otevřeno do půlnoci.

Ta čepička, to byl malý panák whisky, na kterém byla půlka plátku citronu a na něm cukr a rozemletá zrnková káva. Citron s dobrotami jste rozkousali a zapili vizourem. To vás odkoplo na nějaký dopravní prostředek domů. Ještě předtím jste si mohli poslechnout moudrost Luboše Javorského, naprosto zapomenutého ostravského básníka, kterého alkohol zničil. Na otázku proč, lze odpovědět jeho básněmi. Jedna je z roku 1960, další je o dvaadvacet let starší. Trochu jiná kvalita.

Proč jsou hvězdy pěticípé

*Na rampouch hlídek vítr hrál
Nabitě hlavně srdcí hřměly
Nejenom pod sněhem čekalo jaro
Až vyrašením tráv vydá se na pochod
Byl únor psaný dnes s velkým Ú
Z balkónu Kinského paláce
Mluvil muž v beranici
Řeč jasnou jak hrouda země
Kterou odposlouchal skřivan
Proto je chléb písni
(...)*

*A rozumím hvězdám proč jsou pěticípé
Lubomír Javorský, 1960*

Na nová rána

*Na nová rána novým ranám vstříc
padnem-li v boji pro krásu
budoucího dne,
zač jiné stojí padati,
necht' padnem v hnoji,
den budoucí nás rozhrábne.
Lubomír Javorský, 1982*

O angažmá Jaromíra Nohavici u StB se hodně napsalo. Když dostal vyznamenání od Vladimíra Putina, tak to další přítel Honza, který se s ním občas vidí, komentoval: „No znáš Jarka, on jiný nebude.“ S tím se asi nedá nic dělat.

Ze vzpomínek autora

DOMÁCÍ ALBA

Greenhorns – *Oheň z dříví eukalyptu*

Helena Vondráčková – *Zrychlený dech*

Hana Zagorová – *Světlo a stín*

Karel Gott – *Kontrasty*

Michal Tučný – *Poslední kovboj*

Progres 2 – *Třetí kniha džunglí*

Svět džungle s mrazením v zádech

Po úspěšném projektu rockové opery *Dialog s vesmírem*, který byl završen vydáním studiového alba v roce 1980, stála skupina Progres 2 před otázkou, jak pokračovat dále. V té době rovněž nastala změna v obsazení, klávesistu Karla Horkého, který se chtěl věnovat studiu, nahradil Roman Dragoun.

Bubeník a lídr kapely Zdeněk Kluka prosazoval pro další projekt téma *Knihy džunglí*, což se však nelíbilo kytaristovi Pavlu Váněmu. Kvůli tomu, ale i kvůli dalším neshodám s Klukou Pavel Váně ze skupiny ještě v roce 1980 odešel. Zdeněk Kluka nakonec svoji vizi prosadil, a postupně tak vznikl tematický projekt *Třetí kniha džunglí* s texty Vladimíra Čorta. Do širšího povědomí tak

Helena Vondráčková

Karel Gott

Hana Zagorová

poprvé vstoupil Roman Dragoun, kterého Brňáci znali z účinkování v různých kapelách (i na zábavách v okrese Brno-venkov). A byl to vstup vskutku famózní. Jeho autorské a pěvecké party (*Svět džungle, Muž, co se podobá odvrácené straně Měsíce*)

byly hlavně v živém provedení fantastické a pamětníci mluví o mrazení v zádech při jeho zpěvu.

Zatímco v případě *Dialogu s vesmírem* nastaly při vydávání alba problémy s texty některých skladeb (ačkoli na koncertech zněly v původní verzi bez problémů), u *Třetí knihy džunglí* vadil cenzorům navrhovaný přebal, který tak musel být změněn. Album s původním obalem vyšlo až v roce 1992.

CO SE TAKÉ STALO

- V roce 1982 získaly hned tři nahrávky Supraphonu v Paříži **Grand prix audiovisuel de l'Europe de l'Academie du disque français**. Oceněny byly nahrávky *Z mrtvého domu* Leoše Janáčka s Českou filharmonií vedenou Václavem Neumannem, *Řecké pašije* Bohuslava Martinů nahrané Státní filharmonií Brno řízenou sirem Charlesem Mackerrasem a nahrávka *Concertina pro klavír a orchestr* Arthura Honeggera v interpretaci Borise Krajného a Pražského komorního orchestru řízeného Stanislavem Macurou.
- V květnu 1982 vzniká ve studiu Supraphonu Lucerna nahrávka *Kočičí hry* Istvána Örkényho v titulní roli s neodolatelnou Danou Medřickou. Šlo o speciální úpravu pro zvukový záznam, který se uskutečnil deset let od divadelní premiéry. Obsazení se oproti divadelnímu nastudování nepatrně lišilo. I ve zvukové podobě se však Dana Medřická a Vlasta